

RISCURILE PE CARE CRIMA ORGANIZATĂ LE CREEAZĂ SECURITĂȚII NAȚIONALE

THE RISKS WHICH ORGANIZED CRIME CREATED TO NATIONAL SECURITY

Colonel (r) prof. univ. dr. ing. Eugen SITEANU*

Principala idee subliniată de cercetarea noastră este aceea că orice analiză a securității presupune luarea în considerare a acțiunilor criminale, traficului de droguri sau substanțe interzise, spălarea banilor și alte activități ale organizațiilor de crimă organizată care influențează puternic viața publică cotidiană.

Cuvinte cheie: riscuri, securitate; crimă organizată; securitate națională; organizații.

The main idea underlying our research is that any analysis of the security needs to take into account acts or actions on crime gunrunners, drug traffic or forbidden substances, money laundry and other activities of the organisations of organized crime that greatly influence the daily public life.

Indeed the evolution of the organized crime has always been problem in the human societies and is still an active issue.

Keywords: risks; security; organized crime; national security; organisations.

Crima organizată reprezintă o formă de infraționalitate extrem de gravă, care influențează politica statelor și activitatea instituțiilor democratice¹, o expresie a proliferării unor procese și fenomene periculoase ce iau amploare în condițiile globalizării și o consecință a gestionării greșite a proceselor politice, economice și sociale care s-au produs în UE. În aceste condiții, România s-a transformat într-o zonă de tranzit și de destinație a unor activități ilicite constând îndeosebi în: trafic ilegal de narcotice; de armament muniții și explozivi; migrație ilegală și trafic de ființe umane; trafic de produse contrafăcute; activități de spălare a banilor; alte forme de criminalitate economico-

---

* Profesor univ. dr. ing., Academia Comercială, Satu Mare și Universitatea Națională de Apărare „Carol I”; membru asociat al AOȘR; vicepreședintele Asociației Absolvenților UNAp „Carol I”; e-mail: esiteanu@yahoo.com; tel.:0720566911.

¹ Flaviu Andrei Moldovan, *Criminalitatea transfrontalieră – factor de risc la frontiera NATO și UE*, a XI-a sesiune anuală de comunicări științifice cu participare internațională „Echilibrul de putere și mediul de securitate”, volumul I, Centrul de Studii Strategice de Apărare și Securitate, Universitatea Națională de Apărare „Carol I”, 17-18 noiembrie 2011, București, 2011, p. 422.

financiară.² Crima organizată reprezintă în opinia noastră un produs social existent în mediul social și politic, ce „izvorăște din tendința diferitelor grupuri de a folosi criminalitatea ca mijloc de mobilitate socială și chiar de acaparare a puterii”³. În America, în Europa și în alte zone ale planetei crima organizată permite grupurilor de emigranți sărace să se ridice deasupra condiției de ghetou și să acționeze pentru evitarea opresiunii și a discriminărilor. Așa se explică existența Mafiei italiene sau altor grupări de crimă organizată (organizațiile tong, triadele, yakuza, grupările columbiene, rusești etc.) Comportamentul criminal a fost deprins și învățat, ceea ce presupune ceva mai mult decât simpla imitare. Oamenii care devin criminali au o astfel de evoluție datorită contactului lor permanent cu interlopii care încalcă legea și izolării lor de ceilalți care respectă legea. La frontiera externă a UE iau amploare acțiunile crimei organizate îndreptate atât împotriva persoanelor fizice, cât și împotriva patrimoniului public sau privat. În general, crima organizată presupune existența unor grupări de infractori organizate în scopul executării în secret a unor activități care nu sunt legale cu scopul obținerii de foarte mari profituri ilicite. Crima organizată este structurată într-un ansamblu de unități și subunități ce dispun de mari mijloace financiare pentru controlul unei sfere vaste de activități ilicite, în scopul realizării unor câștiguri, utilizând diverse metode violente. Așadar, acțiunile și activitățile crimei organizate au un caracter secret și sunt foarte bine structurate, ceea ce le oferă posibilitatea ca cei implicați să-și atingă scopul propus; deconspirarea, prinderea și anihilarea lor necesită mult timp și destule forțe și mijloace. În plus, este cunoscut și puternicul impact social extrem de negativ pe care-l realizează crima organizată.

Câmpul de acțiune imens al crimei organizate decurge din aria întinsă de infraționalitate pentru înfăptuirea cărora sunt folosite modalități și instrumente specifice foarte diverse, uneori inedite. Organizațiile criminale au propriile principii organizatorice cum ar fi, de exemplu⁴: organizarea unității infraționale; existența liderului și ierarhiei subordonării; stabilirea sistemului de neutralizare a controlului social; străduința permanentă de a corupe persoane oficiale (înalți funcționari) din legislativ, executiv, justiție, poliție, armată, mass-media etc.; apărarea atroce a conspirativității și secretului acțiunilor; organizarea și planificarea judicioasă a activității infraționale; principiul specializării pe funcții; organizarea activității pentru obținerea de profituri mari, spălarea banilor murdari și investigarea lor în activități economice oficiale; utilizarea banilor în scopuri politice atunci când situația o impune; informatizarea și scientizarea acțiunilor și activităților.

O trăsătură principală a crimei organizate este internaționalizarea acestui flagel din cauza utilizării unor avantaje ale progresului tehnico-științific și ale globalizării „piețelor” internaționale. Actualul proces de internaționalizare este propriu dezvoltării economice a

² Ibidem.

³ Ibidem.

⁴ Gheorghe Crețu, *Crima organizată – generatoare de riscuri la adresa securității naționale*, Revista Oștiri Române, Revista de informare, opinie și cultură, Anul VII – Nr. 1 (12) – Mai 2005, p. 39.

statelor și extinderii piețelor financiare și este ingenios exploatat de organizațiile criminale pentru ca să-și realizeze propriile activități licite sau ilicite, penetrând astfel mecanismele economico-financiare mondiale. Ca urmare, structurile crimei organizate se dezvoltă etapizat, influența lor crescând datorită spălării fondurilor acumulate în timp care le permit să pătrundă în forță și chiar cu ușurință în sectoare importante ale vieții economice, politice, sociale etc. Activitățile transfrontaliere favorizează unele organizații criminale care tind să capete dimensiuni strategice date de fondurile enorme pe care le derulează (uneori prin activități aparent legale) și de aria spațială a acestor activități și consecințele lor dezastruoase în timp asupra securității naționale. Astfel, crima organizată a avut o dezvoltare ascendentă, iar prin formele sale noi și prin caracterul din ce în ce mai organizat, a căpătat un pericol sporit și o internaționalizare accentuată care constituie o amenințare la adresa securității naționale, europene și internaționale, devenind astfel un domeniu generator de riscuri la adresa instituțiilor democratice și a comunităților umane.

Întârzierea măsurilor de combatere a crimei organizate poate să conducă la creșterea influenței acesteia în viața politică, mass-media, administrația publică, justiție, economie etc., erodând astfel bazele securității naționale, regionale și internaționale.

Fiecare stat are o rețea specifică de grupuri ale crimei organizate, cele mai puternice existând în regiunile Statelor Unite (Cosa Nostra), Europei (Mafia Siciliană) și Asiei (Triadele chinezești și Yakuza japoneză). Fondurile enorme ale organizațiilor criminale pe care marele public le cunoaște sub denumirea de MAFIA conferă acestora posibilitatea de a-și mări mereu aria lor de acțiune accentuând starea infracțională din lume, ceea ce confirmă pe deplin acest fapt. Fostul ministru al justiției din SUA Ramsey Clark declara cu câțiva ani în urmă că mafia reprezintă „cea mai puternică corporație din lume”⁵, veniturile ei fiind aproape egale cu ale marilor companii General Motors, Standard Oil, IBM, Texaco, General Electric, Chrysler și Ford. Prin exemplul precedent ne putem imagina crima organizată ai cărei „nași” sunt așa ziii „miniștri” ai corupției și organizării și realizării celor mai periculoase acțiuni ce pot destabiliza și arunca în aer sistemul social dintr-o țară sau alta prin instaurarea instabilității, dezordinii, neîncrederii, insecurității etc. Iată câteva laturi ale crimei organizate cu implicații asupra securității naționale: traficul de droguri, traficul de armament; traficul ilegal cu materiale radioactive; imigrarea ilegală; spălarea banilor murdari; contrabanda etc. Traficul de droguri, unul dintre cele mai bănoase afaceri ilicite ale omenirii, dominată de organizații criminale de tip mafiot din lume, ale căror profituri anuale depășesc 10% din volumul comerțului internațional legal, a devenit un real pericol în lumea de azi. După anul 1990 piața drogurilor cunoaște noi dimensiuni, zona mediteraneană având un rol tot mai important în proliferarea acestui flagel prin noile „direcții” est și central europene.

Organizațiile criminale care sunt preocupate, în mod deosebit, de traficul de droguri, alimentează amplificarea conflictelor locale, starea de instabilitate fiindu-le propice activității

---

⁵ Apud, V. P. Barovicka, *Mafia*, Editura Opus-Arena, București, 1994, p. 8.

lor. Demn de subliniat este și faptul că aceste organizații, sunt interesate să aprindă flacăra unor astfel de conflicte.⁶ Folosind cu ingeniozitate în interes propriu lacunele de ordin legislativ și cele de ordin informativ, dar și tarele economice, politice și sociale, traficanții de droguri și-au amplificat aria lor de acțiune, reușind performanța de lărgirea pieței, iar pe de altă parte găsirea de noi căi/modalități de transport către distribuitorii și consumatorii tradiționali. Traficarea „moșii albe” a cunoscut dimensiuni deosebite în spațiul central și est-european. Datorită poziției sale geografice România, având și unele lacune de ordin legislativ, care au persistat o bună bucată de vreme, a intrat în vizorul traficanților de droguri, constituindu-se ca un segment important al rutei balcanice a traficului de droguri, îndeosebi pe varianta sa nordică ce include Iranul, Turcia, Bulgaria, România, Ungaria, Slovacia, Cehia, Germania și Olanda. În România, după 1990, a început să se dezvolte cu repeziciune mafia traficului de droguri. La început țara noastră a reprezentat un teritoriu prin care drogurile provenite în special pe filiera balcanică urmau drumul Occidentului. Apoi după implicarea mafiei autohtone, traficul de droguri a cunoscut noi dimensiuni, printre ele fiind și cea a consumului. Încă nu s-a constatat existența unor laboratoare și „fabrici” clandestine moderne de producere a drogurilor sintetice, dar totuși este necesar să se acorde atenție și acestui aspect, pentru că orice chimist bine pregătit și cu o minimă dotare o poate face. Astfel, există cazuri când amatorii de „senzații tari” combină unele alimente sau produse alimentare cu anumite substanțe chimice pentru a obține niște „droguri artisanale”. În țara noastră sunt anumite spații și instalații ale industriei chimice care, în urmă cu câțiva ani era competitivă pe plan internațional. După 1990, diferiți cetățeni străini au verificat posibilitatea contactării și folosirii unor firme de profil în scopul producerii unor substanțe ce intră în compoziția drogurilor sintetice.

An de an a crescut numărul consumatorilor de droguri mai ales în rândurile copiilor și tineretului. Pentru a analiza consecințele traficului și consumului de droguri la adresa securității naționale, se impune să ne referim la unele dintre riscurile ce le generează. Printre acestea sunt cele care afectează securitatea sanitară a unei părți din cetățenii țării. Aceasta impune ca o parte însemnată din bugetul țării să fie destinată combaterii fenomenului respectiv. Datorită sumelor acumulate de narcotraficanți folosind corupția, șantajul și mita ei pot influența luarea unei decizii favorabile pe plan intern, cât și internațional. Consumul de droguri poate conduce la sărăcirea unor mase mari de oameni și la înmulțirea actelor de violență și antisociale, dar și la manipularea conștiințelor.

Efectul devastator al drogurilor a fost demascat și înfierat de fostul conducător chinez Mao Tzedung care preciza: „dacă vrei să faci inoperante niște trupe droghează-i pe indivizii care le compun”. Este lesne de înțeles ce s-ar întâmpla dacă în cadrul trupelor proprii ar exista mulți consumatori de droguri.

⁶ Gheorghe Crețu, *op. cit.*, p. 40.

În concluzie la cele câteva rânduri referitoare la amenințările la adresa securității naționale ce-și au originea în traficul și consumul de droguri putem sublinia că drogurile pot destabiliza statele măcinându-le infrastructurile și dezechilibrându-le mecanismele sociale, economice și politice cu întregul evantai de consecințe generate de aceste fenomene. Un alt risc pe care crima organizată îl ridică la adresa securității este cel al traficului de armament care crește ori de câte ori în lume apar situații conflictuale. În literatura de specialitate⁷ se apreciază că anual 20% din comerțul mondial de armament reprezintă traficul ilegal. Toate măsurile luate pentru diminuarea traficului și embargourile impuse nu au dus la diminuarea proliferării comerțului ilicit cu materiale de război. Traficul cu armament a luat amploare alarmantă în zone în care s-au dezvoltat organizații teroriste (Columbia, Peru, Venezuela, Afganistan), precum și în statele în care a proliferat fundamentalismul islamic (Algeria, Egipt, Sudan, Irak, Turcia, Albania, Macedonia etc.).

Traficul cu arme s-a dezvoltat mai ales o dată cu dezintegrarea Organizației Tratatului de la Varșovia și a Convenției privind reducerea efectivelor militare și armamentului. După 1990, țara noastră a intrat în atenția traficantilor de arme ca o cale de tranzit a acestora, dar și ca piață de desfacere ilicită a armamentului și altor materiale de război. Specialiștii apreciază că traficul ilegal cu armament reprezintă un real pericol pentru securitatea națională.⁸ Astfel, securitatea națională ar putea fi amenințată de „proliferarea numărului deținătorilor de arme procurate de la traficanți; apariția bandelor de infractori care pot folosi arme de foc; apariția formațiunilor paramilitare și a unor „depozite” clandestine de armament și muniție; amenințarea cu arme de foc; procurarea ilicită a armelor ar putea conduce la apariția de „organizații” autohtone de tip terorist pe teritoriul țării noastre⁹.

De asemenea și traficul cu materiale radioactive reprezintă o amenințare gravă pentru securitatea națională și europeană. Creșterea spectaculoasă după 1990 a traficului de materiale radioactive aduce un nou „cavaler al apocalipsei”, datorită pericolozității pe care o reprezintă acesta pentru pacea, liniștea și sănătatea omenirii. Dezvoltarea rețelelor de traficare a materialelor radioactive a vizat România, folosită atât pentru tranzit, cât și ca posibil furnizor. Securitatea națională ar putea fi afectată de traficul de substanțe radioactive datorită nocivității pentru populație a materialelor radioactive; a folosirii în scopuri distructive a acestor materiale; a devalizării unor instalații în componența cărora intră materiale radioactive; a privării centralei atomoelectrice de la Cernavodă, spre pildă, de combustibil nuclear necesar etc. În ultimii ani s-a constatat că traficul cu materiale radioactive a devenit atrăgător deoarece multe dintre organizațiile teroriste sunt interesate de procurarea acestora. Crizele și conflictele interne și regionale, dezorganizarea economică și socială, precum și șomajul exagerat din unele state produc un exod al populațiilor, problemă abil speculată de cei pentru care aceasta reprezintă o adevărată „afacere”. Avem în vedere

---

⁷ Ibidem, p. 41.

⁸ Ion Pitulescu, *Al treilea război mondial – Crima organizată*, Editura Națională, București, 1996, p. 13.

⁹ Gheorghe Crețu, *op. cit.*, p. 41.

faptul că proporția mare a migrației mână de lucru ilegală a determinat crearea unei „industrii” clandestine care în mod evident o încurajează. Apreciem că aproape două milioane de persoane trec clandestin, în fiecare an, frontierele internaționale, cu ajutorul traficantilor. Nu ne-am propus să ne referim la toate „rețelele” de imigrație clandestină existente în Europa, ci doar la cele din România. Traseele folosite cel mai frecvent sunt¹⁰: Egipt-Romania, prin Constanța cu vaporul; Somalia-Yemen-Etiopia (cu avionul) – Moscova – Kiev (cu trenul), Republica Moldova-România; Somalia-Zemen (cu avionul), apoi Turcia-Bulgaria-România (Giurgiu) cu trenul; Somalia-Yemen-Kenya (cu avionul); Bulgaria-România (cu trenul prin Giurgiu); Somalia-Yemen-Siria-via Iordania, București, Otopeni; Africa-Tunisia-Malta-Serbia-Muntele Negru cu vaporul și pe aici cu trenul până la București sau pe Dunăre cu vaporul prin Giurgiu sau Constanța.

Imigranții clandestini care intră pe teritoriul României de obicei vor să ajungă în statele dezvoltate ale UE. Totuși, mulți dintre ei rămân în țara noastră, în clandestinitate, fapt dovedit de numărul mare de imigranți descoperiți de polițiștii români în anul 1999. În acel an cifra estimată de autoritățile noastre competente era de aproximativ 22.000.¹¹ Sunt indicii că și astăzi numărul imigranților clandestini este la fel de mare, deși s-au luat măsuri pentru contracararea acestui fenomen. Serviciul Român de Informații a constatat și consemnat în unele rapoarte, care au fost prezentate și în fața Parlamentului, că printre imigraționiștii pătrunși pe teritoriul nostru sunt și indivizi cu antecedente de natură teroristă, persoane care au fost implicate în conflicte regionale sau urmărite penal de autoritățile țărilor de origine din cauza unor acte antisociale. Printre acești indivizi cu trecut infracțional au fost sau sunt etnici tamili, kurzi, pakistanezi, afgani etc., care au fost angrenați și în conflictul din Bosnia-Herțegovina, precum și în mișcări extremiste.

Concluzii

România s-a confruntat după 1990 cu o escaladare fără precedent a activității organizațiilor criminale. Pentru a contracara noile provocări s-au luat măsuri imediate care pot fi grupate în două categorii: interne și externe. Considerăm că este necesară crearea unui cadru instituțional pentru a pune în aplicare strategiile adoptate și a acționa eficient pentru combaterea fenomenului. Până acum a fost creată Brigada de Combatere a Crimei Organizate și Corupției, din cadrul Inspectoratului General al Poliției Române, cu atribuțiuni de documentare informativă și constatare a faptelor care țin de domeniul crimei organizate. De asemenea, s-a înființat Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Crimă Organizată și Terorism, din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, pentru investigarea și urmărirea penală a infracțiunilor din domeniu. Pe plan extern, România a devenit parte la cele mai importante instrumente internaționale de reglementare adoptate în domeniul combaterii crimei organizate, inclusiv a Convenției Națiunilor Unite împotriva Crimei Organizate Transfrontaliere. Totuși, fenomenul crimei organizate ia amploare, iar

¹⁰ Ibidem, p. 43.

¹¹ Programul național de aderare la Uniunea Europeană, vol. I, iunie 1999, p. 215.

prin formele noi de manifestare, prin caracterul tot mai organizat, pericolul deosebit și internaționalizarea sa, constituie o amenințare tot mai mare la adresa securității, a instituțiilor democratice și a statelor. România are o locație geostrategică importantă pe „ruta Balcanilor“, o rută frecvent utilizată de organizațiile criminale pentru a introduce, prin contrabandă în Uniunea Europeană, țigarete, alcool, valută falsă, droguri. În acest context, anihilarea noilor manifestări ale grupărilor infracționale, de corupție și criminalitate organizată create în spațiul est-european (ex. Transnistria) este posibilă prin cooperarea structurilor investigative, transferul reciproc de expertiză în cadrul programelor europene, sprijinirea organelor judiciare naționale în acțiunea lor de contracarare a rețelelor de interese economico-politice preocupate de satisfacerea propriilor interese privind acumularea rapidă a capitalului.

BIBLIOGRAFIE

- Bidu, Ioan, *Crima organizată transfrontalieră*, București, Editura ANI, 2004.
- Cioclei, Valerian, *Despre ambiguitatea conceptuală în materia criminalității organizate, Lupta împotriva corupției și criminalității organizate*, Editura Lumina Tipo, București, 2001.
- Damian, Miclea, *Combaterea crimei organizate*, Editura M.A.I., 2004.
- Damian, Miclea, *Cunoașterea crimei organizate*, Editura Pygmalion, Ploiești, 2002.
- Damian, Miclea, *Hățișurile crimei organizate*, Editura Libra, București, 2001.
- E.Sutherland, *White collar crime*, Editura Dryden Press New York, 1949.
- Gh. Nistoreanu, C. Păun, *Criminologie*, Editura Europa Nova, București, 1996.
- Gheorghiuță Mateuț și colaboratorii, *Traficul de ființe umane. Infractor. Victimă. Infracțiune*. Editura Alternative Sociale, Iași 2005.
- Glenny, Misha, *McMafia*, București, Editura Cartea Veche, 2009.
- Hediesiu, Emil, *Contracararea crimei organizate transfrontaliere*, Editura Universității Naționale de Apărare, București, 2005.
- Moldovan Flaviu Andrei, *Criminalitatea transfrontalieră – factor de risc la frontiera NATO și UE*, a XI-a sesiune anuală de comunicări științifice cu participare internațională „Echilibrul de putere și mediul de securitate”, volumul I, Centrul de Studii Strategice de Apărare și Securitate, Universitatea Națională de Apărare „Carol I”, 17-18 noiembrie 2011, București, 2011.
- Petrescu, Stan, Antonescu, Olimpiodor, *Crima organizată între amenințare și factor de risc*, Editura Centrului Tehnic - Editorial al Armatei, București, 2008.
- Robert, J. Kely, *Natura crimei organizate și operațiunile ei specifice*, SUA, 1987.
- www.facultate.regielive.ro/proiecte/drept/infracțiuni_specifice_criminalității_organizate-39493.html
- www.facultate.regielive.ro/referate/criminologie/corupția_si_crima_organizată_ca_fenomene_sociale_nocive-51256.html
- www.scribd.com/doc/14472600/Criminologie.
- www.wikipedia.com.

